

Kadernota

Integrale Veiligheid SVBBL
2020 tot 2023

“We werken omgevingsbewust, flexibel en alert. We weten wat speelt in onze wijken en buurten, en bewegen mee met het veiligheidsbeeld en de behoefte van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We spelen in op de actualiteit.”

BURGEMEESTER LANDGRAAF

“We werken op basis van actuele en correcte informatie. We registreren, verzamelen, analyseren en interpreteren data/gegevens om op basis daarvan inhoud te geven aan beleid en uitvoering en te beslissen over de aanpak van veiligheidsproblemen.”

BURGEMEESTER BRUNSSUM

“Veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle partners. De komende periode gaan we de contacten tussen de professional, burgerkracht en vrijwilligers, zowel in de kernen als in het buitengebied verder uitbouwen. Zo blijven we inzetten op Burgernet & buurtpreventieprojecten zoals de Buurt Whats app.”

BURGEMEESTER BEEKDAELEN

“We willen (potentiële) problemen tijdig signaleren, zoveel mogelijk voorkomen of in een zodanig vroeg stadium aanpakken, dat erger wordt voorkomen. Maar waar repressie noodzakelijk is, pakken we ook door.”

BURGEMEESTER VOERENDAAL

“Veiligheid kent geen grenzen. Derhalve pakken we dit samen op en zorgen samen voor onze veiligheid in onze kernen. Intern verstevigen we de afstemming en samenwerking. We pakken problemen aan vanuit een gedeelde visie en aanpak van veiligheid, zorg en ruimtelijke kwaliteit.”

BURGEMEESTER SIMPELVELD

Samenvatting

Burgers moeten veilig kunnen wonen in hun woning en buurt; zij moeten hun woonomgeving als prettig en leefbaar ervaren. Ondernemers moeten hun bedrijfsactiviteiten veilig (kunnen) uitvoeren, zonder bedreigingen uit de criminele wereld. En toeristen en bezoekers moeten zonder problemen kunnen genieten van onze toeristische attracties en evenementen.

Afgelopen jaren hebben we grip op veiligheidsproblematiek gekregen, effectieve aanpakken ontwikkeld en toegepast, en op allerlei terreinen ook successen geboekt. We zijn er echter nog niet, en de ontwikkelingen in de samenleving (en in de criminele wereld) staan niet stil. De problematiek vraagt om steeds weer nieuwe oplossingen en technieken, en maximale inspanning van ons en onze professionele partners.



De belangrijkste partners zitten in de samenleving. Inwoners en maatschappelijke partners kunnen onveilige situaties signaleren en soms ook zelf aanpakken. Als zij zich betrokken voelen bij de aanpak van overlast, verloedering en (kleine) criminaliteit verbetert dat bovendien de veiligheid(beleving) in de buurt. Risicobewustzijn, zelfredzaamheid en signalering (bijvoorbeeld via deelname aan Burgernet en whatsapp-groepen) zijn belangrijke vormen van betrokkenheid, die we willen onderhouden en versterken. Daarom is het belangrijk dat we weten, wat speelt in onze wijken en buurten, en dat we meebewegen met het veiligheidsbeeld en de behoeften van onze partners.



De burgemeesters van de gemeenten van het politiebasisteam Brunssum- Landgraaf, te weten Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum en Landgraaf (SVBBL) willen de aanpak van de veiligheidsproblematiek in de gemeenten en binnen de driehoek versterken. Er bestaat een grote mate van overeenstemming over ambities en werkwijzen. Deze zijn nu op papier gezet. Er zijn 2 veiligheidsvelden, waar de komende jaren prioriteit aan zou moeten worden gegeven. Het betreft het veiligheidsveld Veilige woon- en leefomgeving en het thema Ondermijning/ maatschappelijke en bestuurlijke weerbaarheid. Dat zijn de focuspunten van beleid.



Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	7
1.1 Waarom een Kadernota integrale veiligheid 2020-2023	7
1.2 Opzet en inhoud van de kadernota	8
2. Het veiligheidsbeeld van de gemeenten	9
2.1 Typering van het gebied en de omgeving.	9
2.2 De veiligheidsproblematiek op hoofdlijnen	9
2.2.1 Veilige woon- en leefomgeving	10
2.2.2 Bedrijvigheid en veiligheid	12
2.2.3 Jeugd en veiligheid	12
2.2.4 Fysieke veiligheid	13
2.2.5 Integriteit en veiligheid, bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid	13
2.3 Prioritering veiligheidsproblematiek	14
2.4 De verander(en)de rol van de burgemeester	14
2.5 Capaciteitsvraagstuk politie	14
3. Ambities en prioriteiten	15
4. Strategische uitgangspunten	17
5. Borging	19
5.1 Uitvoering	19
5.2 Communicatie	19
5.3 Financiële consequenties	19



1. Inleiding

1.1 Waarom een Kadernota integrale veiligheid 2020-2023

Gemeenteraden stellen het beleidskader voor de integrale aanpak van de veiligheidsproblematiek vast. Dit gebeurt in een Kadernota Integrale Veiligheid of Beleidsplan Integrale Veiligheid. De gemeenteraad heeft hiermee een middel om te sturen op de prioriteiten in de aanpak van veiligheidsproblemen.

De burgemeesters van de gemeenten van het inmiddels grootste basisteam van Parkstad, te weten Simpelveld, Voerendaal, Beekdaalen, Brunssum en Landgraaf (SVBBL)¹ hebben gemeend om de aanpak van veiligheidsproblematiek te versterken door de kaders voor het veiligheidsbeleid zoveel mogelijk met elkaar af te stemmen, en in de realisering van de gedeelde beleidsdoelstellingen samen te werken.

Voor u ligt dan ook een nota met het gemeenschappelijk beleidskader voor veiligheid van de SVBBL-gemeenten. De individuele gemeenten blijven uiteraard regisseur van en verantwoordelijk voor het lokale beleid. Dit beleidskader wordt daarin geïntegreerd. Dat kan door een aanvulling op deze nota en/of een meerjarig lokaal uitvoeringsprogramma, dat door het college van burgemeester en wethouders wordt vastgesteld.

Met een kadernota op niveau van het basisteam/lokale driehoek krijgt de aansturing van de politie meer kracht, omdat we als gemeenten één bestuurlijk geluid en prioritering hebben.

Beleidscyclus

In de regel beslaat de looptijd van een kadernota een (raad)periode van 4 jaar. Burgemeester en wethouders stellen op basis van de vastgestelde kader(s) een uitvoeringsprogramma vast (voorstel tweejaarlijks). Zowel tussentijds als aan het eind van de cyclus van vier jaren wordt het integraal veiligheidsbeleid geëvalueerd en daar waar noodzakelijk/wenselijk bijgesteld. In dit specifieke geval geldt de looptijd van 2020 -2023. Bij de start van de nieuwe raadsperiode (2022) start een nieuwe cyclus met de mogelijkheid om het beleid te heroverwegen. Mocht er gedurende de raadsperiode een ander/nieuw veiligheidsthema (her)prioritering noodzakelijk maken, dan blijft dit uiteraard mogelijk en zal dit via de reguliere beleidscyclus van “plan-do-check-act” zijn beslag krijgen. Uiteraard zullen zowel alle SVBBL-gemeenten als politie en OM betrokken worden bij deze heroverweging.

Afstemming met beleidsplan politie 2020-2023

Begin 2020 stellen de burgemeesters van Limburg in overleg met de hoofdofficier van justitie het beleidsplan voor de politie-eenheid Limburg vast. We gebruiken ons beleid als input hiervoor.

1 De naam van het politiebaseteam is Brunssum-Landgraaf

1.2 Opzet en inhoud van de kadernota

Begrip integrale veiligheid

Integrale veiligheid is een veelomvattend begrip. Het gaat om leefbaarheid en veiligheid en omvat vele thema's. In onderstaand figuur is het gemeentelijke integrale veiligheidsterrein weergegeven.

Dit bestaat uit vijf veiligheidsvelden en binnen elk veld zijn meerdere veiligheidsthema's te onderscheiden. Deze veiligheidsvelden worden ook gebruikt voor de beschrijving van ons beleid.

Figuur: Het gemeentelijke integrale veiligheidsterrein

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisatie
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2. Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit / individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georgaiseerde / ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid / veel voorkomende en 'highimpact' criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om school	4.4 rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5. Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt op basis van een beschrijving van de veiligheidsproblematiek gekomen tot een prioritering van veiligheidssissues, die bij voorrang moeten worden aangepakt. Ook wordt de rol van de burgemeester in de aanpak van de veranderde criminaliteit en de opstelling van de strafrechtpartners aan de orde gesteld. De ambities en strategische uitgangspunten van ons beleid komen achtereenvolgens in hoofdstuk 3 en 4 aan de orde. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op de borging van het beleid.

2. Het veiligheidsbeeld van de gemeenten

Waar staan we nu en welke ontwikkelingen zien we

2.1. Typering van het gebied en de omgeving.

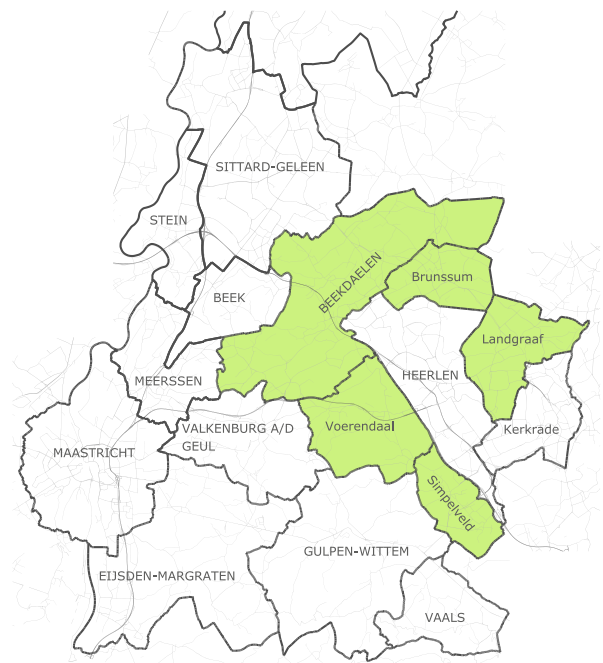
De 5 gemeenten van SVBBL beslaan een flink gedeelte van het gebied van Zuid-Limburg en een nog groter deel van het gebied van Parkstad. Het basisteam SVBBL is binnen het district Parkstad veruit het grootste basisteam qua inwoners en oppervlakte van het gebied. Het team “bedient” ruim 125.000 inwoners in 5 gemeenten verspreid over een oppervlakte van ongeveer 160 km². De grensligging, de mix tussen landelijk-stedelijk en de goede infrastructuur maken het een aantrekkelijk gebied voor (multi-issue) criminaliteit.

Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal zijn landelijke gemeenten met een relatief lage bevolkingsdichtheid. Ze bestaan uit dorpskernen, die landelijk zijn of zo aandoen. Er is veel buitengebied. Brunssum en Landgraaf hebben een hogere bevolkingsdichtheid en meer stedelijke kenmerken, hoewel ook zij het nodige groen hebben. Zij delen gezamenlijk tevens een groot gedeelte van de Brunsummerheide. In het gebied ligt een aantal middelgrote en grote bedrijventerreinen. Recreatie, toerisme en evenementen zijn belangrijke economische factoren.

We liggen in een regio, die te maken heeft met bevolkingskrimp en vergrijzing. Het is een gebied met relatief hoge werkloosheid en sociale problematiek. Met uitzondering van Voerendaal grenst de regio aan/wordt omringd door buitenland, met een dicht bevolkt en verstedelijkt karakter aan de andere kant van de grens. Door het gebied lopen drukke verkeersaders zowel wat betreft wegen als spoorlijnen.

Dit heeft gevolgen voor de leefbaarheid en veiligheid. Krimp van de bevolking heeft sociale, economische en ruimtelijke gevolgen, die de kwaliteit van de woonomgeving en de leefomgeving negatief beïnvloeden en daarmee tevens de veiligheid en leefbaarheid. Denk aan leegstand van woningen en bedrijfspanden, hetgeen gepaard gaat met verminderde sociale controle. De kans op verloedering en vervuiling neemt toe. Ook de kans op ondermijnende criminaliteit neemt toe. Panden worden verkocht of (ongewild) verhuurd aan criminelen, die het pand gebruiken voor hennepcultuur of andere illegale activiteiten.

De grensligging wordt door criminelen bewust gebruikt voor diverse soorten van criminaliteit. Drukke verkeersaders leiden tot sterke verkeersstromen en met deze goederen- en mensenstromen hangen diverse vormen van criminaliteit samen zoals ladingdiefstallen, overvallen en woninginbraken. Door de aanwezigheid van aan- en afvoerwegen komen en ontkomen de daders snel (van en naar het buitenland).



2.2 De veiligheidsproblematiek op hoofdlijnen

Voor de analyse van de problematiek in het gebied is gebruik gemaakt van de cijfers van de politie en van Waarstaatjegemeente.nl. Duiding van de cijfers heeft plaats gevonden door de gemeenten en politie. Daarbij is -uiteraard- de kennis van de lokale problematiek gebruikt. Uitkomsten uit integrale ondermijningsbeelden zijn niet meegenomen, omdat deze nog niet voor alle gemeenten bekend zijn.

2.2.1 Veilige woon- en leefomgeving

Het veiligheidsveld Veilige woon- en leefomgeving heeft betrekking op de veiligheid én de leefbaarheid in de buurten. Hierbij spelen zowel objectieve als subjectieve veiligheid een rol. Meer specifiek heeft dit veld betrekking op de thema's sociale kwaliteit (woonoverlast, overlast verslaafden en zwerfvers e.d.), fysieke kwaliteit (vernieling, graffiti, zwerfvuil, e.d.), objectieve veiligheid ofwel veelvoorkomende criminaliteit (onder meer woninginbraak, fietsdiefstal en geweldsdelicten) en subjectieve veiligheid ofwel het veiligheidsgevoel.

Het behouden van een leefbare en veilige woonomgeving is een verantwoordelijkheid die we delen met onze (wijk-)bewoners. We doen ook een toenemend beroep op hun eigen verantwoordelijkheid. Denk aan deelname in de vrijwillige wijkteams en de buurt-whatsapps. Wijkveiligheidsplannen kunnen een goed instrument zijn om de betrokkenheid bij leefbaarheid en veiligheid te vergroten. Partners als politie en Veiligheidsregio geven ook aan te willen werken aan burgerparticipatie binnen de wijkgerichte veiligheidsaanpak.

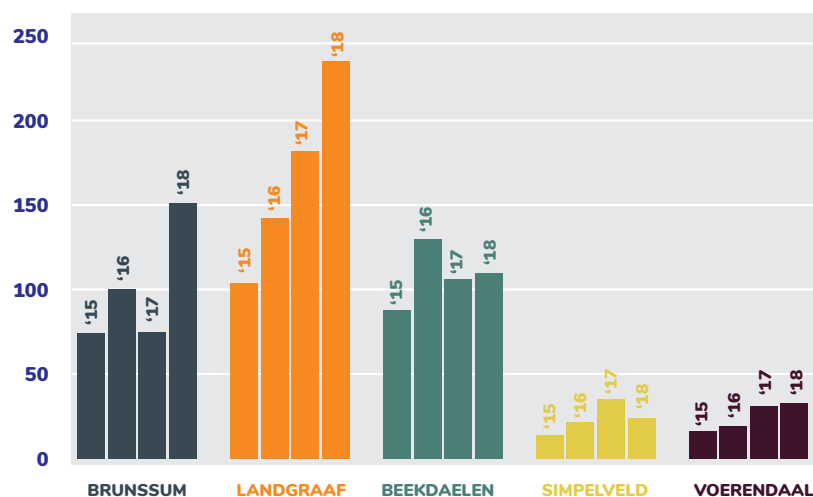
Sociale en fysieke kwaliteit

Voor de sociale kwaliteit van de woon- en leefomgeving constateren we een toename in (ervaren) overlast in buurt en wijk. Het heeft veelal te maken met multi-probleemgezinnen, botsende levensstijlen, toenemende individualisering, afname van sociale cohesie en "goed nabuurschap".

De politiecijfers over vernielingen en zaakbeschadiging, die de fysieke kwaliteit beïnvloeden, dalen weliswaar, maar bij elke gemeenten komen meldingen van zwerfafval, hondenpoep en andere vormen van verloedering binnen. Hier ligt een belangrijke verantwoordelijkheid bij de inwoners zelf, maar de roep om toezicht groeit, zowel fysiek toezicht als elektronisch toezicht (camera's).

Aparte vermelding behoeft de stijging van de meldingen over verwarde personen. Sinds 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor een groot aantal kerntaken op het gebied van jeugd, zorg en participatie, de zgn. decentralisaties in het sociaal domein. Uitgangspunt is dat inwoners meer eigen verantwoordelijkheid nemen en hun 'eigen kracht' en sociale netwerk benutten. Het gegeven dat hulpbehoevende en kwetsbare inwoners steeds langer thuis wonen en burgers zelfredzaam dienen te zijn, leidt regelmatig tot overlast en in sommige gevallen tot risico's op het gebied van veiligheid.

Cijfers Verwarde personen



De decentralisaties en daarmee samenhangende nieuwe werkwijzen bieden echter ook goede kansen voor een effectiever veiligheidsbeleid. Veiligheid en zorg zijn dicht bij elkaar georganiseerd. De gemeente heeft de regie over zowel veiligheid als zorg in huis, waardoor een effectiever inzet op kwetsbare personen en gezinnen mogelijk is. Vaak is immers een meersporenaanpak nodig met preventieve, curatieve en repressieve elementen.

Belangrijk aandachtspunt hierbij is de gegevensuitwisseling zowel binnen de gemeentelijke organisatie als met ketenpartners. Het belang van privacy botst nogal eens met het belang om over alle bekende gegevens van personen te beschikken om tot een adequate integrale aanpak te komen.

Bij het voorkomen en grip krijgen op deze problematiek moeten het zorgdomein en veiligheidsdomein samen werken. Dat besef is er en daar wordt in toenemende mate ook invulling aangegeven, maar het is een groeiproces.

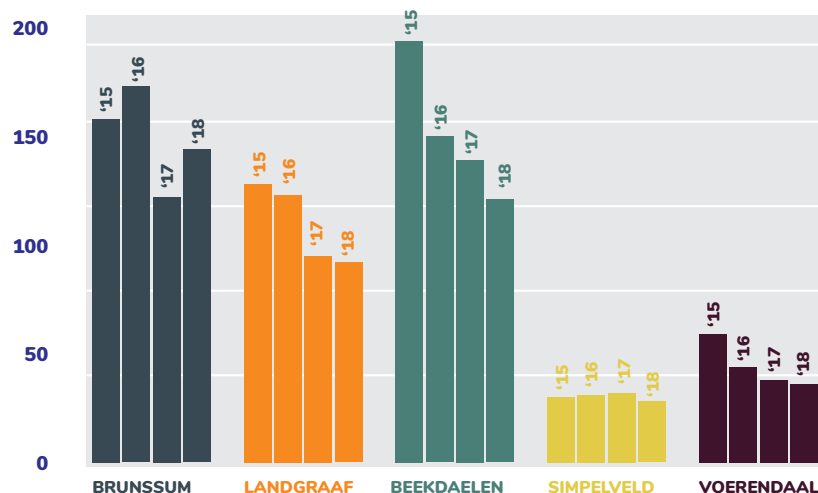
Het Veiligheidshuis Parkstad, als de plek waar zorg en veiligheid/dwang op bovenlokaal niveau samen komen, bestaat al jaren en vervult in de integrale aanpak van complexe (overlast)problematiek een belangrijke functie.

Objectieve veiligheid/ veel voorkomende en 'high impact' criminaliteit

High Impact Crimes (HIC) is een verzamelnaam voor delicten als woninginbraak, overvallen, straatroof en geweldsmisdrijven. Deze delicten hebben veel overeenkomsten zowel qua aard als qua dadergroepen en aanpak. De impact van HIC-delicten is groot. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de directe omgeving. Het veiligheidsgevoel kan door High Impact Crimes worden aangetast.

De politiecijfers laten de afgelopen jaren een dalende lijn zien in woninginbraken, overvallen en straatroof. Aan deze daling lijkt in 2018 een einde te zijn gekomen. De aanpak van woninginbraken heeft altijd prioriteit. Afgelopen jaren hebben politie, gemeenten, woningcorporaties en partners in wijken en kernen een aanpak ontwikkeld, die is gericht op slachtofferhulp, gebiedsgerichte acties en opsporing en vervolging.

Cijfers woninginbraken/HIC



Openlijk geweld en geweld in het uitgaansleven komen relatief weinig voor. De meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling daarentegen nemen toe met de inrichting van Veilig Thuis. Door een aanscherping van de meldcode -van professionals wordt verwacht dat zij (vermoedens van) kindermishandeling en huiselijk geweld melden bij Veilig Thuis- zal het aantal meldingen naar verwachting tot een verdere toename leiden. Veilig Thuis is met gemeenten en (zorg-)partners aan het zoeken naar de meest effectieve en efficiënte aanpak van deze vorm van geweld².



2.2.2 Bedrijvigheid en veiligheid

Binnen dit veiligheidsveld gaat het om de (on)veiligheid rond recreatieve en economische voorzieningen zoals winkelcentra, bedrijventerreinen en uitgaansmogelijkheden.

De politiecijfers laten hier geen verontrustende signalen zien. De bestaande aanpak lijkt voldoende. De diverse gemeenten hebben wel hun -grote en minder grote- evenementen en het aantal neemt ook toe. Afstemming met politie en hulpdiensten is een punt van aandacht.

Om de aanpak en met name ook de bewustwording en preventie bij ondernemers ten aanzien van ondermijnende activiteiten te versterken hebben we in de regiodeal met het Rijk en de provincie Limburg afgesproken om versterkt in te zetten op het Keurmerk Veilig Ondernemen.

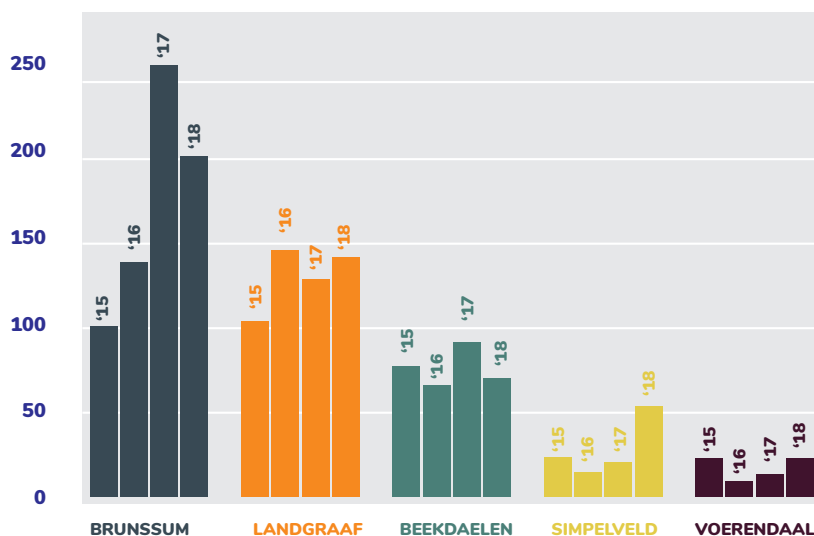
2.2.3 Jeugd en veiligheid

Binnen het Kernbeleid Veiligheid richt het veiligheidsveld 'Jeugd en Veiligheid' zich op het verbeteren van veiligheidsbeleving van jongeren (onder de 23 jaar) en een afname van jeugdcriminaliteit. Hieronder vallen thema's als jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol en drugsgebruik, veiligheid in en om de school. Jeugdoverlast krijgt vorm in geluidsoverlast, intimiderend gedrag, zwerfvuil achterlaten en vernielingen. Het wordt jeugdcriminaliteit als er stelselmatig sprake is van een harde kern jongeren die ernstige overlast veroorzaken of criminele handelingen verrichten.

Voor de aanpak van overlast gevende jeugdgroepen passen we met onze partners een standaard aanpak toe. Voor individuele problematische jongeren is een integrale aanpak vanuit zorg, veiligheid en soms ook vanuit het strafrecht noodzakelijk. Dat gebeurt dan via het Veiligheidshuis.

Jeugdoverlast blijft een probleem. Ook hier is de afstemming tussen zorg en veiligheid een belangrijk aspect in de aanpak.

Cijfers jeugdoverlast



2.2.4 Fysieke veiligheid

Verkeersveiligheid, brandveiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing, en externe veiligheid zijn de thema's binnen dit veiligheidsveld. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg voert voor ons de brandweerzorg uit en organiseert de rampenbestrijding/crisisbeheersing. Als gemeenten staan we aan de lat voor Bevolkingszorg. We leiden bestuurders en ambtenaren op en oefenen. Preventie en verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid bij brand en ramp nemen wel een steeds belangrijker plek in de aanpak in.

Er zijn geen bijzondere issues die om een intensivering van bestaande of gemeenschappelijke aanpak vragen.

2.2.5 Integriteit en veiligheid, bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid

Dit veiligheidsveld omvat verschijnselen die een inbreuk maken op onze maatschappelijke integriteit c.q. belangrijke regels en afspraken in het kader van de veiligheid en stabiliteit van de samenleving, waaronder ondermijnende criminaliteit, bestuurlijke weerbaarheid en polarisatie en radicalisering. Deze verschijnselen hebben potentieel dan ook een omvangrijk veiligheidseffect en ze kunnen in de meest extreme vorm fundamenteel ontwrichtend werken. Afgelopen jaren is de aandacht voor de aanpak van georganiseerde/ondermijnende criminaliteit (landelijk) sterk gestegen. Het accent wordt gelegd op de illegale drugsindustrie, die qua omvang de grootste illegale markt is met gevaren als drugslabs en hennepplantages in woonwijken, het dumpen van giftig drugsafval en ook het gebruik van geweld in de openbare ruimte.



Het rijk heeft extra gelden vrij gemaakt, maar ook nieuwe wetgeving aangekondigd om de aanpak te versterken. Daarbij handelt het om het verbeteren van de mogelijkheden tot uitwisseling van persoonsgegevens, verruiming van de sluitingsbevoegdheid van de burgemeester in het kader van het Damoclesbeleid en het invoeren van eenzelfde bevoegdheid bij het aantreffen van wapens in een woning of beschieten van een woning. En er wordt onderzocht hoe het juridisch instrumentarium om crimineel vermogen af te pakken kan worden versterkt. Allemaal zaken, die de gemeentelijke aanpak versterken.

Criminaliteits- en misdaadcijfers dalen: niet alleen binnen SVBBL, maar ook provinciaal en regionaal is dit te zien. Deze daling matcht met dalende aangifte- en meldbereidheid van inwoners. Het ligt voor de hand dat een deel van deze daling toe te rekenen is aan een verschuiving van de eendimensionale criminaliteit naar de complexe/ondermijnende criminaliteit. Daarnaast is er sprake van een verharding van de zichtbare vormen van criminaliteit. De aantallen nemen niet zozeer toe, maar de incidenten worden wel heftiger.

Met de problematiek van de ondermijnende criminaliteit is het vraagstuk van de veiligheid van bestuur en ambtenaren, en het beschermen van integriteit nauw verweven. Het thema Bestuurlijke weerbaarheid is prominent op de overheidsagenda komen te staan.

Integrale ondermijningsbeelden (IOB's)

De in 2019 op te leveren integrale ondermijningsbeelden zullen een beeld geven van de problematiek in de gemeenten, maar we weten ook nu al, dat in onze regio en gemeenten criminele netwerken actief zijn. Ze houden zich bezig met diverse vormen van georganiseerde criminaliteit. Accenten zijn drugshandel en -productie, witwassen, mensenhandel en OMG's³. Met ruimacties van hennepplantages (Damoclesbeleid), het toepassen van de Wet Bibob, integrale controles van verdachte panden of terreinen proberen we in samenwerking met onze partners (Regionaal Informatie en Expertise Centrum, Belastingdienst, Enexis e.a.) grip te krijgen op deze vorm van criminaliteit.

Gemeenten en partners werken in de aanpak steeds meer informatie-gestuurd. Hierbij gaat het om operationele en tactische informatie op het niveau van personen, objecten en gebieden. Maar ook om het bij elkaar brengen van informatie over ontwikkelingen van criminaliteit en onveiligheid.

Social media/ cybercrime

Een ontwikkeling die aparte vermelding behoeft, is de invloed van internet en social media. Internet en sociale media bieden zowel kansen als bedreigingen binnen het veiligheidsdomein. Enerzijds worden internet en sociale media succesvol ingezet om bewoners en ondernemers te betrekken bij veiligheid en leefbaarheid in hun buurt en draagt het bij aan de opsporing van strafbare feiten. Denk aan de buurtwhatsapps en burgernet. Anderzijds is cybercrime een vorm van veelvoorkomende criminaliteit geworden en zijn er grote zorgen om de ontwikkeling van het cyberpesten. Cybercrime heeft vele gezichten. Criminelen richten zich onder meer op het inbreken in computers voor nieuwe vormen van diefstal en afpersing van burgers en bedrijven, op het platleggen van websites en op bedrijfsspionage. De gevolgen kunnen zeer ingrijpend zijn. Er zijn veel slachtoffers. De rol van de gemeente ligt vooral op preventie en bewustwording.

Polarisatie en radicalisering

De aanpak van radicalisering en terrorisme is inmiddels één van de belangrijkste thema's in het internationale en nationale veiligheidsveld. Dit werkt door naar gemeenten, die de regie hebben op de lokale aanpak. We moeten er alert op zijn, maar het speelt in onze gemeenten nog weinig. Ook extremisme en polarisatie zijn vooralsnog geen veiligheidsissue.

2.3 Prioritering veiligheidsproblematiek

Op basis van de analyse concluderen we dat er 2 veiligheidsvelden zijn waar de komende jaren de focus op zou moeten liggen en waar we ook gezamenlijk op zouden moeten inzetten. Met de beperkt beschikbare middelen kunnen we immers niet alles. Het wil ook niet zeggen, dat de overige veiligheidsvelden geen aandacht krijgen of niet van belang zijn. Deze zijn al opgepakt en ingebed in bestaande werkwijzen.

De focuspunten zijn:

- Veilige woon- en leefomgeving met daarbinnen de onderwerpen: woonoverlast, overlast van personen met verward gedrag, jeugdoverlast, drugsoverlast, huiselijk geweld en kindermishandeling, toezicht in de openbare ruimte/ samenwerking BOA's en wijkagenten alsmede de High Impact Crimes (HIC) zaken zoals woninginbraken en overvallen.
- Ondermijnende criminaliteit en bestuurlijke weerbaarheid.

We hebben hierbij rekening gehouden met de vier landelijke beleidsprioriteiten van de veiligheidsagenda, te weten ondermijnende criminaliteit, mensenhandel, cybercrime en executie.

Onderwerpen waaraan volgens de minister het lokale gezag met politie en OM invulling zou dienen te geven zijn "Bestrijding terrorisme en extremisme", "HIC en mobiel banditisme", "Kindermishandeling en huiselijk geweld" en "Personen met verward gedrag".

2.4 De verander(en)de rol van de burgemeester

Genoodzaakt door de veranderende criminaliteit en de opstelling van andere veiligheidspartners (justitie en politie) verandert de rol van de burgemeester in toenemende mate in die van "Crimefighter of Sheriff". Hij acteert niet langer alleen op het terrein van de handhaving van de openbare orde in traditionele zin, maar treedt ook op tegen drugscriminaliteit, OMG's en mensenhandel.

Het debat over de invulling van deze nieuwe rol wordt op diverse niveaus gevoerd.

2.5 Capaciteitsvraagstuk politie

De politie eenheid Limburg worstelt met een tekort aan formatie en inzetbaarheid. Het politieel werkaanbod is vergelijkbaar met dat in de Randstedelijke gebieden; de (formatieve) sterkte blijft daarbij sterk achter. Daarnaast heeft de politie te maken met een hoge gemiddelde leeftijd, hetgeen leidt tot een daling in inzetbaarheid, hoog ziekteverzuim en uitval van medewerkers. Dit tekort zien we ook in de politiebasis eenheid Brunssum-Landgraaf. Zo is bijvoorbeeld het landelijk afgesproken aantal wijkagenten niet in alle gemeenten ingevuld. In goed overleg en door een goede samenwerking met gemeentelijk blauw en handhaving proberen we de gevolgen van het politietekort te beperken.

3. Ambities en prioriteiten

Waar willen we naar toe

We willen dat burgers veilig zijn in hun woning en woonomgeving, en dat die woonomgeving als leefbaar en prettig wordt ervaren; we willen dat ondernemers hun bedrijfsactiviteiten veilig (kunnen) uitvoeren, zonder bedreigingen uit de criminele wereld, en we willen dat degenen die de gemeente bezoeken om te genieten van onze toeristische attracties of evenementen, dat kunnen doen zonder dat dat problemen oplevert.

Afgelopen jaren hebben we grip op veiligheidsproblematiek gekregen, effectieve aanpakken ontwikkeld en toegepast, en op allerlei terreinen ook successen geboekt. We zijn er echter nog niet en de ontwikkelingen in samenleving en in criminele wereld staan niet stil.

Er zijn 2 veiligheidsvelden zijn waar de komende jaren de focus op moet liggen en waar we ook – gezamenlijk – op inzetten, namelijk Veilige woon- en leefomgeving en Ondernijning/ bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid.

Met de beperkt beschikbare middelen kunnen we immers niet alles. Overige thema's zijn natuurlijk ook van belang, maar behoeven geen bijzondere doorontwikkeling of intensivering. Ze hebben een going-concern-karakter.

Onze ambities met het oog op een veilige woon- en leefomgeving zijn:

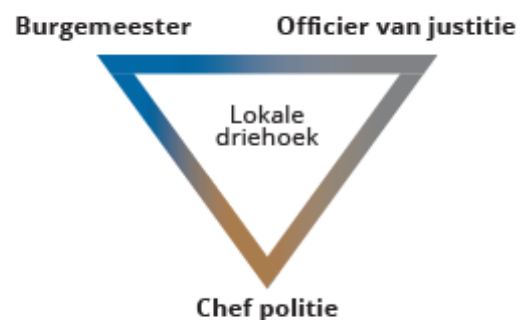
- De High Impact Crime cijfers nemen niet meer toe, overlast blijft zo veel mogelijk beperkt.
- Behoud en waar mogelijk verbetering van de kwaliteit van de woonomgeving; verloedering in de wijken brengen we terug.
- Onze inwoners ervaren, dat we de problematiek rondom leefbaarheid en veiligheid in hun wijk serieus nemen en voelen zich minder onveilig.
- Onze burgers zijn meer betrokken bij hun burens en hun buurt en voelen ook een verantwoordelijkheid daarvoor.

Onze ambities voor de aanpak van ondernijning zijn:

- We zijn een minder aantrekkelijke omgeving voor georganiseerde criminaliteit.
- We hebben meer inzicht in en grip op de georganiseerde criminaliteit en op de ondernijnende invloed daarvan op de lokale samenleving.
- We geven optimaal invulling aan de eisen voor bestuurlijk en ambtelijke weerbaarheid, dat wil zeggen:
 - Er is sprake van een veilige werkomgeving; er wordt integer gehandeld.
 - We beschikken over een goede en veilige informatiehuishouding
 - We beschikken over een goede informatiepositie
 - We hebben de aanpak en de inrichting van de organisatie van de Bestuurlijke aanpak op orde.

Veiligheid is echter niet statisch, maar dynamisch en onvoorspelbaar. Daarom is flexibiliteit ook absoluut noodzakelijk. Flexibiliteit in de prioritering (van alledag), in de verdeling van inzet/capaciteit en in de mogelijkheden om in te springen op het actuele veiligheidsbeeld en de actualiteit in onze wijken en buurten.

De driehoek op niveau van het basisteam en het lokale politie-overleg, spelen hierin een cruciale rol. Rekening houdend met de door de gemeenteraden aangewezen prioritaire thema's, zullen we politie en OM altijd verzoeken om op de actualiteit te acteren en de inzet van menskracht te verdelen.





4. Strategische uitgangspunten

Hoe gaan we dat realiseren

Hoe gaan we te werk om onze ambities waar te maken? Wat kenmerkt onze aanpak?

Informatie gestuurd

We werken op basis van actuele en correcte informatie. We registreren, verzamelen, analyseren en interpreteren data/gegevens om op basis daarvan inhoud te geven aan beleid en uitvoering, en te beslissen over de aanpak van veiligheidsproblemen.

Omgevingsbewust, flexibel en alert

We werken omgevingsbewust, flexibel en alert. We weten wat speelt in onze wijken en buurten, en bewegen mee met het veiligheidsbeeld en de behoefte van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We spelen in op de actualiteit.

Zo groot mogelijke betrokkenheid van inwoners; burgerparticipatie en goede communicatie
Inwoners en maatschappelijke partners kunnen onveilige situaties in veel gevallen signaleren en soms ook zelf aanpakken. Als zij zich betrokken voelen bij de aanpak van overlast, verloedering en kleine criminaliteit verbetert dat bovendien de veiligheid (beleving) in de buurt. Risicobewustzijn, zelfredzaamheid en signalering (bijvoorbeeld via deelname aan Burgernet en whatsapp groepen) zijn belangrijke vormen van betrokkenheid en worden door ons (blijvend) gestimuleerd.

Dit vraagt ook om effectieve communicatie van onze kant. We laten weten wat we doen, en wat onze burgers van ons mogen verwachten. Maar ook wat wij van hen verwachten.

Daadkrachtig

We willen (potentiële) problemen tijdig signaleren, zoveel mogelijk voorkomen of in een zodanig vroeg stadium aanpakken, dat erger wordt voorkomen. Maar waar repressie noodzakelijk is, pakken we ook door.

Samen en integraal

We werken samen en integraal in verbinding met interne en externe partners.

Belangrijke externe partners zijn politie, Openbaar Ministerie, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (Riec) Veiligheidshuis Parkstad en Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Maar ook woningcorporaties en zorginstellingen hebben een belangrijke rol in het voorkomen en aanpakken van veiligheidsproblemen.

Intern verstevigen we de afstemming en samenwerking met andere beleidsvelden, omdat veiligheid verbinding heeft met en ook impact heeft op andere beleidsvelden als welzijn, zorg, jeugd, onderwijs en ruimtelijke omgeving. We pakken problemen aan vanuit een gedeelde visie en aanpak van veiligheid, zorg en ruimtelijke kwaliteit.

Voor de aanpak van complexe problematiek (personen met meervoudige sociale en veiligheidsproblematiek, die overlast veroorzaken en vormen van geweld/criminaliteit plegen) is samenwerking tussen veiligheid en het sociaal domein bittere noodzaak. Aspecten van de aanpak zijn vroegsignalering, awareness en kennis bij sociaal wijkteam(s), vroegtijdige interventie, tijdige opschaling, persoonsgerichte aanpak, inzet Veiligheidshuis en Veilig Thuis, en casus- en procesmanagement.



5. Borging

5.1 Uitvoering

De Kadernota Integrale Veiligheid wordt door de gemeenteraden vastgesteld als onderdeel van het lokale veiligheidsbeleid. Ter uitvoering daarvan worden de (in beginsel 2-jarige) lokale uitvoeringsprogramma's opgesteld en door de colleges van burgemeester en wethouders vastgesteld.

5.2 Communicatie

Communicatie is een essentieel element van beleid en uitvoering. Maar het moet wel doordacht gebeuren. Communiceren over veiligheid is impliciet dan wel expliciet ook communiceren over onveiligheid. Er kan dus ook een tegenovergesteld effect worden bereikt dan wat wordt beoogd: dat mensen zich door de ingezette communicatie juist onveiliger gaan voelen. Door echter te laten zien welke aanpak van problemen effectief is, door het gesprek tussen de gemeente en de inwoners te organiseren en door duidelijk aan te geven wie aanspreekpunt is voor de resultaten, kan communicatie een bijdrage leveren aan het verbeteren van de veiligheid en het veiligheidsgevoel.

Bij de communicatie over veiligheid wordt gebruik gemaakt van diverse kanalen en formats. Hierbij valt te denken aan buurtbijeenkomsten, sociale media, persberichten, diverse projecten waarin wordt samengewerkt, de website, en het gebeurt in face-to-face-contacten met inwoners.

5.3 Financiële consequenties

De gemeenteraden van de individuele gemeenten stellen het budget vast voor het uitvoeren van het beleid. Dit gebeurt naar aanleiding van het uitvoeringsprogramma, via separate voorstellen of via de PenC-cyclus. De lokale invulling van de focus kan dan ook per gemeente verschillen.

